

МІСТОБУДІВНІ УМОВИ РОЗМІЩЕННЯ АЕРОВОКЗАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ АЕРОПОРТІВ

У статті розглянуто ряд містобудівних умов, які впливають на архітектуру аеровокзальних комплексів аеропортів.

Ключові слова: аеровокзал, аеропорт, містобудівні умови.

Містобудівні умови визначають принципи розміщення елементів зовнішнього транспорту, таких як аеропорти, їх функціональну та планувальну зв'язаність із структурою міста, системою обслуговування населення і транспортною мережею.

Усі об'єкти зовнішнього транспорту мають свою специфіку в залежності від видів транспорту (повітряний, залізничний, автомобільний, водний) і характеру потоків (пасажирські, вантажні). Об'єкти, пов'язані з пасажирськими перевезеннями, як правило, є найбільш потужними транспортними вузлами сучасного міста. Вони потребують підключення великої кількості внутрішньоміських магістральних транспортних напрямків, безпосереднього зв'язку з міськими обслуговуючими центрами. Окремо стоять тут аеропорти, які, як правило, не беруть участь у формуванні структури міста, так як переважно розташовуються на значній відстані від нього. З ними передбачається швидкісний транспортний зв'язок.

Як відомо, в умовах безперервного розвитку взаємозв'язків між містом та аеропортом підвищуються вимоги до транспортної інфраструктури та взаємодії її елементів в транспортних вузлах. Від раціонального розміщення аеровокзальних комплексів аеропортів залежить ефективність використання різних видів транспорту, рівень обслуговування населення.

Містобудівні умови впливають як на аеропорт в цілому, так і на аеровокзальний комплекс зокрема. Вони включають в себе цілий ряд складових елементів, таких як відведення та резервування земельних ділянок, вплив шуму, забруднення повітряного середовища, випромінювання електромагнітних коливань від засобів радіолокації, засоби і способи транспортування пасажирів і багажу між містом і аеровокзальним комплексом.

Особливе місце в містобудівних умовах займають національні традиції та місцеві особливості, котрі необхідно враховувати при створенні архітектурного образу аеровокзального комплексу, його об'ємно-планувального рішення.

Складові містобудівних умов, пов'язані з розміщенням нових аеропортів,

впливають не тільки на мешканців міста, промисловості прилеглих до аеропорту районів, але також і на майбутніх мешканців – працівників аеропорту і промисловість, яка буде необхідною для нормального функціонування аеропорту.

Загальне число службовців сучасного великого аеропорту досягає 30 тис. чоловік, а чисельність примикаючого до нього житлового району (селища) відповідно 100-150 тис. Площа аеропорту може перевищити 10 тис. га. Це викликає великі труднощі при виборі ділянки будівництва нового або розширення існуючого аеропорту. Полегшити вирішення цих питань може обмеження розмірів аеропорту за рахунок розділення його на ряд дрібніших, спеціалізованих за типами авіаліній, а також розробка нових типів літаків вертикального і укороченого зльоту і посадки.

З метою органічного включення функцій аеропорту в загальну інфраструктуру міста або урбаністичного району доцільно розміщувати його поблизу існуючих або намічених інтенсивному використанню автомобільних, залізничних магістралей при забезпеченні безпосереднього зв'язку між ними.

Аеропорт з усіма своїми спорудами повинен бути органічною частиною генерального плану розвитку міста, що передбачає нормальні умови для довготривалої (не менше 50 років) експлуатації і перспективного розширення аеропорту. При необхідності планування міської забудови повинно бути враховано можливе розміщення майбутнього аеропорту, з метою більш повної відповідності структурі міста, іншими словами – аеропорт не можна запроектувати незалежно від міста.

Розміри аеропорту визначаються обсягами пасажирських і вантажних перевезень на розрахунковий період часу. Практика показує, що основні обсяги пасажирських перевезень концентруються в районах великих міських агломерацій. Як правило, найбільші аеропорти світу належать столицям великих держав і їх економічним центрам, хоча є і виключення, наприклад, курортні міста з невеликим населенням, аеропорти яких обслуговують значні обсяги перевезень.

У зв'язку з постійним зростанням міст, розширенням і ускладненням структури урбаністичного розселення, віддаленням аеропортів від міст, затрати часу на доставку пасажирів у аеровокзальний комплекс також постійно зростають, особливо для пасажирів внутрішніх авіаліній. У цих умовах дуже важливо, щоб питання транспортування пасажирів від самої початкової до кінцевої точок його маршруту розглядалося і вирішувалося системно з урахуванням максимальних зручностей і мінімальних витрат часу при пересадці з місцевого на магістральний тип транспорту. У міжнародній практиці, наприклад, відомі випадки, коли поліпшення транспортного

забезпечення на одній, навіть важливій ділянці маршруту «від дверей до дверей» не давало ефекту в цілому.

Відстань між містом і аеропортом впливає на час проїзду між ними і відповідно на той резерв часу, який пасажир залишає на випадок запізнення транспорту, непередбачених затримок у дорозі і т. д. Крім того, нерідко трапляється, що розклад руху міського транспорту (автобусів, електропоїздів і т.д.) та літаків з ряду причин мають недостатній взаємозв'язок в часі.

Тому, наприклад, час завчасного прибуття пасажирів, що вилітають в аеропорти, які обслуговують великі курортні зони (Сімферополь) значно перевищує час прибуття в аеропорти, які перебувають поблизу міської межі (Бориспіль, Жуляни), і становить у середньому приблизно 2-3 год до вильоту проти 1-2 год.

Вид міського транспорту також впливає на структуру аеровокзального комплексу. Переважаюча доставка електропоїздом, наприклад, потребує централізації загального залу інформації та розподілу, концентрації приміщень загального призначення поблизу залізничної платформи. Широке використання таксі, особистих і службових автомобілів, автобусів-експресів дозволяє більшою мірою децентралізувати зони реєстрації аеровокзалів.

Наявність міського аеровокзалу передбачає характер транспортного сполучення між містом і аеропортом значної частини пасажиропотоку, а також впливає на формування архітектурно-технологічного рішення аеровокзального комплексу, якому в цьому випадку зазвичай передбачати спеціальні транспортні проїзди, приймальні пристрої для зареєстрованого багажу, спеціальні зали для зареєстрованих пасажирів у разі затримок рейсів і т. д. Крім того, при значному пасажиропотоку, що обслуговується в міському аеровокзалі, скорочується потрібна пропускна спроможність окремих елементів аеровокзального комплексу в аеропорту і відповідно площа, будівельна кубатура, число персоналу.

Отже, при розміщенні аеровокзалів необхідно враховувати сукупність містобудівних умов, транспортних засобів в пунктах перетину відповідних магістралей (ліній, трас), а також міського транспорту, що сумісно виконує операції за транзитними, місцевими, приміськими та міськими перевезеннями пасажирів та вантажів. Таким чином, величина міста, його характер, структура транспортного обслуговування, організація транспортного зв'язку міста з аеропортом відіграють великий вплив на архітектуру аеровокзалів, на формування його архітектурно-просторового середовища, раціональність розміщення, ефективність використання, рівень обслуговування населення

Список використаних джерел

1. Абызов В. А. Архитектура общественных зданий с гибкой планировкой / В.А. Абызов, В.В. Куцевич – К.: Будівельник, 1990. – 112 с.
2. Ежов В.И. Архитектура общественных зданий и комплексов / В. И. Ежов, С. В. Ежов Д.В. Ежов; под общ. ред. В.И. Ежова.; Украинская академия архитектуры, Архитектурное бюро “ЕЖОВ”. – К.: ВИСТКА, 2006. – 380 с.
3. Омеляненко М.В. Основи нормування міського середовища: Навч. пос. / М. В. Омеляненко; за заг. ред. д. арх., проф. М.М.Дьоміна – К.: Книжкове видавництво НАУ, 2007. – 192 с.
4. Комский М.В. Аэровокзалы / М.В. Комский, М.Г. Писков – М.: Стройиздат, 1987. – 199с.
5. Писков М.Г. Аэровокзальные комплексы аэропортов / М.Г. Писков – М.: Воздушный транспорт, 1983. – 158с.

Аннотация

В статье рассмотрен ряд градостроительных условий, влияющих на архитектуру аэровокзальных комплексов аэропортов.

Ключевые слова: аэровокзал, аэропорт, градостроительные условия.

Annotation

The article presents a number of urban conditions that affect the architecture of air terminal complexes airports.

Keywords: air terminal, airport, urban conditions.